

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, *28. IV. 2011*

RPO-543340-III/06/JP

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

**Pan
Donald TUSK**

Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze,

Zgodnie z art. 97 ust. 5-8 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 227, poz. 1508) członkowi korpusu służby cywilnej nie przysługuje odrębne wynagrodzenie za ponadwymiarową pracę, a jedyną formą rekompensaty jest możliwość odbioru czasu wolnego. Dodatkowo omawiane przepisy uzależniają wysokość tej formy rekompensaty od statusu pracowniczego członka korpusu służby cywilnej. I tak pracownikowi służby cywilnej za pracę w godzinach nadliczbowych przysługuje czas wolny w takim samym wymiarze. Na wniosek pracownika wolny czas może być udzielony w okresie bezpośrednio poprzedzającym urlop wypoczynkowy lub po jego zakończeniu. Natomiast w odniesieniu do urzędnika służby cywilnej przepisy uprawniające do odbioru czasu wolnego są zróżnicowane w zależności od tego, czy praca była wykonywana w dzień powszedni czy też w porze nocnej, w niedzielę i święto. Za pracę ponadwymiarową, wykonaną w dzień powszedni, nie przysługuje urzędnikowi czas wolny, w pozostałych zaś przypadkach przysługuje mu czas wolny, z tym że za pracę wykonaną w porze nocnej przysługuje on w tym samym wymiarze, za pracę w niedzielę przysługuje dzień wolny od pracy, przypadający w najbliższym tygodniu, a za pracę w święto przysługuje inny wolny dzień.

Niezależny Komitet Ekspertów, kontrolując obowiązujące w Polsce pragmatyki służbowe wskazał, że są one niezgodne w szczególności z art. 4 pkt 3 Europejskiej Karty Społecznej (Dz. U. z 1999 r. Nr 8, poz. 67) przez to, że godziny przepracowane nadliczbowo są kompensowane co do zasady czasem wolnym od pracy jedynie w wymiarze odpowiadającym czasowi przepracowanemu nadliczbowo. Ponadto regulacje ustawowe nie przewidują zwiększonego wynagrodzenia ani rekompensowania czasem wolnym pracy w godzinach nadliczbowych świadczonej przez urzędników służby cywilnej; podczas gdy Niezależny Komitet Ekspertów dopuszcza odstępianie od tego obowiązku jedynie w

odniesieniu do "wysokich funkcjonariuszy państwowych", nie zaś wszystkich osób pełniących funkcje publiczne.

Podejmując ten problem Rzecznik Praw Obywatelskich uzyskał od Szefa Służby Cywilnej informację o podjęciu decyzji dotyczącej stosownej nowelizacji przepisów ustawy o służbie cywilnej w II połowie 2009 r. (pismo DSC.WZ-4451-1(5)/09 z dnia 18 maja 2009 r.).

Niestety, oczekiwana nowelizacja przepisów ustawy o służbie cywilnej nie została zrealizowana do tej pory. Co więcej, w efekcie aktualizacji planu legislacyjnego rządu na bieżący rok, przygotowany projekt nowelizacji ustawy o służbie cywilnej, przewidujący rekompensatę dla urzędników i pracowników za pracę w godzinach ponadnormatywnych został wpisany do tzw. planu rezerwowego. Może to doprowadzić do dalszego utrzymania obecnego stanu prawnego, pozostającego w kolizji z praktyką stosowania art. 4 pkt 3 Europejskiej Karty Społecznej, uznającego prawo pracowników, mężczyzn i kobiet, do jednakowego wynagrodzenia za pracę jednakowej wartości. Jest to regulacja zasadniczo odmienna od regulacji powszechnego prawa pracy, w ramach której przewidziano dodatkowe wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych w godzinach nadliczbowych (art. 151¹ k.p.).

Z tego względu, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. Z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Premiera o spowodowanie uwzględnienia projektu ustawy nowelizującej ustawę o służbie cywilnej w zakresie rekompensowania członkom korpusu służby cywilnej pracy w godzinach nadliczbowych, w planie prac legislacyjnych rządu przewidzianych na bieżący rok.

Łączę wyrazy szacunku

Jana Jipson